
'Ik ga vanmorgen atlassen...!'

Zal later blijken dat het vogelaarjargon in 2013 verrijkt werd met een nieuw *verbum*, met het werkwoord 'atlassen'? Wie weet? Met 'ik ga vanmorgen atlassen' ontsnapte schrijver in de ochtend van 28 april jl. aan hoogstnodig geacht beredder rond de woning. De agenda voorzag in een ochtend ploeteren in de tuin, dus in de weerbarstige Hoekschewaardse klei. Een blik naar buiten was voldoende om te signaleren dat een jungle van ongewenste kruiden aan hun voorjaarspurt was begonnen. En dan, als voltrefter op het netvlies, de in de vijver op drift geraakte waterlelie. Om die weer verankerd te krijgen viel aan geplas in het ijskoude water niet te ontkomen... een akelig vooruitzicht. Els en ik zijn best gesteld op de tuin. Maar erin werken is een ander chapter. Met een besmuikt 'we zien vanmiddag wel...', spoedde ik me naar atlasblok 43-37-25.

Die ochtend weliswaar zon, maar nog steeds veel te koud en dus geen uitbundige vogelzang. Ik besluit de door Sovon gepropageerde gouden grid exercitie en uitgebreide punttelling opnieuw uit te stellen naar dagen met hogere temperaturen en meer zangtrekkanen. Met massaal teruggekeerde of doorkomende Grasmussen en ook al Kleine Karekieten wordt het toch best een lucratieve ochtend, opgeluisterd door de explosieve vocale uitbarsting van een Cetti's. Verder Grauwe Ganzen met drommen uit de kluiten gewassen pullen. De Roodborsttapuiten en Blauwborst van de vorige ronde zijn nog ter plekke, dus beide scoren een territorium. Weer zingende Gekraagde Roodstaarten, die hier vorig jaar ook al bezighielden. Hun biotoop is er niet eentje 'conform het boekje', zodat ik me voorneem de komende weken hun gedoe goed te bekijken. Na een kwartier gluren vanuit dekking ontdek ik waar in de ruigte bij het Weitje dit voorjaar het paartje Bruine Kiekendieven verkiest te broeden, opnieuw in het perceel waarin al veertig jaar Bruine Kieken bivakkeren.

Er gaan waarnemingen in de wachtstand. Wat te doen met die Middelste Zaagbekken op het Hollandsch Diep, drie mannen en twee vrouwen, waarvan de hormonen kennelijk opspelen. Vanaf de haringvlietmonding komen ze als broedvogel stroomopwaarts, dat wel, maar dan nu hier ook? Ik zet die Middelste Zaagbekken in een parkeerbaan, ook al omdat ze op de Sovon-broedvogellijsten ontbreken. En dan die Gele Kwikken bij het groepje schapen? Waarschijnlijk trekkers, maar wie weet? Dus ook die vijf Gele Kwikken gaan tot de volgende ronde in de wachtruimte.

Om beter zicht te krijgen op een roofvogelsilhouet in een verre solitaire boom langs de rivier ga ik voorbij het Weitje nog even door. Hoe vaak rustte er tijdens de trek en soms 's zomers geen Visarend op die kale horizontale tak? Nu ook, naar blijkt. Als altijd applaus voor *pandion*, die fijne vogel. Conform de Sovon-regels zou hier een broedcode 1 correct zijn.

Peinzend over broedcodes, soorten in de wachtstand en de ochtend evaluerend begin ik met enigszins naar binnen gekeerde blik aan de retourwandeling. Neen, die Visarend zal buiten de nieuwe Atlas blijven. Maar dat koppel Zeearenden dat nu al maandenlang op en rond de westelijker gelegen Hellegatsplaten annex Ventjagersplaat huist, kan er wel in: met een broedcode 3 doet Dirk van Straalen dat stel voor deze zomer geenszins tekort. En dan staan er na 2013 nog twee atlaszomers te komen...!

Terug naar deze ochtend op de Hoogezandsche Gorzen. Waarachtig weer geen Koekoek. Ook geen Sprinkhaanzanger, maar wellicht hoor ik die niet meer. Evenmin Matkoppen. En bij de grote kolonie op de Hooge Sluis nog geen Huiszwaluwen te zien!

Met nog een Slechtvalk in het Oude Land arriveer ik met alle poriën open voor het genot van koffie inclusief ruim toegevoegd assortiment in Maasdam. Daar komt Els subiet terug op het eerdere 'we zien vanmiddag wel...!'

'Om die waterlelie op te vissen heb je een waadpak nodig. Janus heeft er eentje. Ik bel wel om even te lenen'. Ze draait het nummer uit haar hoofd en krijgt Janus' echtgenote Liesbeth aan de telefoon.

Deze verklaart: 'Hij is net weg. Naar een Draaihals in de Raepshille. Er zijn ook Beflijsters'. Ik kom gelijk in de hoogste alarmfase. Een Draaihals, dat is al weer even geleden, een van die soorten die altijd fascineert. Beflijsters ook trouwens. 'Die vijver komt nog wel', mompel ik en ben weg. Geen lunch.

In de Raepshille zie ik mijn vriend Janus Verkerk al vanuit de verte staan, loerend door zijn scope richting een bosje waarvan het niet spontaan zou opkomen dat er een Draaihals en Beflijster in zouden bivakkeren. Of juist wel?

'Hij is net even uit zicht', verklaart Janus. 'Maar hij komt wel weer. Er zit trouwens nog veel meer in dat bosje. Menno ontdekte hem vanmorgen. Ja, daar is-ie weer. Hier in de scope!'

Bij mij een seconde later de ontlading... eindelijk weer eens een Draaihals. Het komende uur zou de vogel voortdurend in zicht blijven. En nog veel meer: twee fraaie mannen Beflijster. Gekraagde Roodstaarten, een Zwartkop en Grasmussen. Allemaal in dat bosje. Halverwege dat kostelijke uur achter ons op een paaltje even een Tapuit met daarna een Roodborsttapuit. Er komen twee Zwartkopmeeuwen over en even later wikkelen twee Haviken een conflictje af met een Buizerd. Ook komt er nog een man Bruine Kiek langs. Het is wel een zinderende zondagmiddag.

Janus en ik zijn er ons van bewust dat op die Roodborsttapuit en de roofvogels na, al die mooie treksoorten atlastechnisch buiten de boot gaan vallen, dus off the record.. Op mijn vraag in wiens blok we staan, antwoordt Janus 'van Hans Westerlaken'. Dat is een chapeau voor Hans: hij atlast ook in Maasdam, zodat in zijn Hoekschewaardse koninkrijk van atlasblokken de zon niet ondergaat.

Dan de apotheose. Al bijna in de auto roept Janus: 'Gerard, vlug, daar! Twintig meter verder steekt er een Bunzing over, eentje van een formaat dat wij voor een Bunzing tot dusver niet voor mogelijk hielden. We ijlen naar de plek waar het dier in de berm verdween en zien hem nog tweemaal. Hosanna.

's Avonds bel ik Menno om hem te complimenteren en hem te vragen of hij ook idee heeft waarom dat bosje zo goed is. Dat idee heeft Menno zeker, zodat we besluiten dat de beschutte ligging, net in de oksel van de dijkromming de oorzaak kan zijn. Inderdaad vloog het in die luwte vol met insecten en zeker met die aanhoudende gure noordenwind waarop voorjaar 2013 patent had, manifesteerde zich wellicht daar een soort microklimaat, dat al die vogels trok. Een bosje om onder controle te houden!

Met de vijver is het later in de week toch nog goed gekomen.